

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної практики

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

підготовки бакалавра
(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Історія
(назва)

спеціальності 032 – Історія та археологія
(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва)

КЕРІВНИК ПРАКТИКИ: Грушева Т.В., к.і.н., доцент кафедри новітньої історії України

(ІПБ, науковий ступінь, висок: півном, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри новітньої історії
України

Протокол № 1 від "28 серпня" 2024 р.
Завідувач кафедри

(підпис) **Федір ТУРЧЕНКО**
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) **Сергій БІЛІВНЕНКО**
(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: grushevaznu@ukr.net

СЕЗН ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1348>

Телефон: (061) 228-76-31

Кафедра: Кафедра новітньої історії України, 5 корпус, ауд. 323.

1. Опис навчальної практики

Мета практики полягає в надбанні студентами практичного досвіду у галузі архівної та музейної діяльності.

Завдання практики:

- актуалізація та закріплення на практиці теоретичних знань отриманих студентами при вивченні курсів з «Музеєзнавства» та «Архівознавства»;
- ознайомлення студентів із системою функціонування державних архівів та музейних установ;
- формування у студентів уявлення про законодавство України в галузі архівної і музейної справи, про права та обов'язки користувача, навичок користування нормативними актами в роботі з документами архівів і музейними фондами; знайомство з документальними комплексами різних діловодно-виробничих систем, з класифікацією документів різних архівних фондів як наукової основи їх організації з метою підвищення ефективності використання в інтересах суспільства;
- знайомство студентів з системою науково-довідкового апарату до архівних документів і музейних фондів: каталогами, путівниками та ін.;
- оволодіння уміннями та навичками з методики фондової, експозиційної та науково-просвітньої роботи; формування вміння роботи з історичними джерелами; виховання у студентів дбайливого ставлення до архівних документів та музейних предметів, як до національного надбання.

Навчально (музейно-архівна) практика базується на знанні дисциплін професійної підготовки, які вивчають студенти згідно з навчальним планом освітньої програми Історія у ІV семестрі: Архівознавство, Музеєзнавство.

Здобуті після закінчення практики знання, уміння і навички необхідні для вивчення дисциплін Історичне документознавство, Історичне краєзнавство, Спеціальні історичні дисципліни, Джерелознавство, Історія України.

Паспорт освітнього компонента

Рівень вищої освіти, спеціальність, (предметна спеціальність, спеціалізація – за наявності) освітня програма	Кількість тижнів та кредитів	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Рівень вищої освіти: <i>бакалаврський</i> Спеціальність: <i>032-Історія та археологія</i>	3 тижні / 5 кредитів	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр:	

Освітня програма: <i>Історія</i>		4-й	4-й
		Вид контролю:	
		залік	залік

2. У результаті проходження практики здобувачі набувають таких

- компетентностей:

Шифр	Перелік компетентностей та програмних результати навчання	Методи навчання
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.	Дедуктивний метод (засвоєння навчального матеріалу на основі узагальнень).
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Робота у групах. Проблемно-пошукова методика (акцент на самостійній, творчій пізнавальній діяльності студентів).
ЗК 6.	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.	Відпрацювання навичок.
ЗК 7.	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Проблемний, дослідницький методи навчання; опрацювання дискусійних питань.
ЗК 8.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	Пояснювально-ілюстративна методика.
ЗК 10.	Здатність працювати в команді.	Відпрацювання навичок.
ЗК 11.	Здатність здійснювати діяльність у складі наукових колективів.	Пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий методи.
СК 3.	Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.	Пояснювально-ілюстративна методика, опрацювання дискусійних питань.
СК 4.	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних	Інтерактивні презентації, частково-пошуковий метод.

	фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.	
СК 5.	Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т.п.).	Інтерактивні презентації.
СК 6.	Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.	Відпрацювання навичок.
СК 7.	Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.	Проблемний метод навчання.
СК 9.	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.	Мозковий штурм.
СК 10.	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.	Репродуктивний, проблемний методи навчання.

результатів навчання:

Шифр	Перелік програмних результатів	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
ПРН 2	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.	<i>Метод формування пізнавального інтересу (аналіз ситуацій).</i>	<i>Усне обговорення, групова дискусія.</i>
ПРН 5	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.	<i>Наочні методи (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).</i>	<i>Розробка презентацій, складання аналітичної довідки.</i>
ПРН 9	Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.	<i>Практичні методи (творчі завдання)</i>	<i>Виконання та захист індивідуального завдання.</i> <i>Публічний захист індивідуального тексту екскурсії.</i>

3. Зміст практики:

Практика організовується деканатом факультету історії та міжнародних відносин спільно з кафедрою новітньої історії України. Керівник практики забезпечує організацію, проведення і оцінку результатів практики. Проходження практики відбувається у групах (з 12-15 студентів), які направляються у установи, що мають усі необхідні умови для її проведення. На період практики в кожній групі призначається староста.

Основними **формами** роботи є:

1. Спілкування з фахівцями архівної та музейної справ;
2. Практична робота з музейними та архівними матеріалами під наглядом фахівців;
3. Самостійна робота студентів з пошуку, відбору, аналізу й інтерпретації інформаційних матеріалів;
4. Підготовка й захист практикантами звіту з обраних питань.

Практика розподіляється на наступні умовні **етапи**:

1. Організаційно-методична конференція. Знайомство студентів з метою, завданнями, змістом, планом й вимогами щодо практики, а також з законодавством в галузі музейної і архівної справ, режимом роботи установ, в яких буде проходити практика;
2. Розподіл практикантів на робочі групи: музейні та архівні;
3. Практична робота в Державному архіві Запорізької області та у Запорізькому обласному краєзнавчому музеї;
5. Виконання індивідуальних завдань та звітів з метою надбання студентами вмінь та навичок самостійного розв'язання наукових завдань;
6. Підсумкова конференція, на якій дається загальна оцінка проведеної роботи.

4. Індивідуальні завдання

Архівна частина практики може бути поділена на дві умовних частини. Перша – загальне ознайомлення з організацією архівів і головними напрямками і методами роботи архівних установ, а також зі змістом фондів архіву, що обраний базою для проходження практики. І друга – робота студентів в архівній установі в якості архівістів під керівництвом працівників архівів.

Під час проходження практики в архіві студенти повинні виконати наступні види робіт:

- ✓ ознайомлення з історією, організацією, виробничою структурою, плануванням діяльності архівних установ під час оглядових екскурсій і бесід, організованих співробітниками архіву;
- ✓ практичне застосування основних архівних технологій у процесі виконання функціональних обов'язків працівників різних виробничих підрозділів архіву, виконання під керівництвом досвідчених архівістів практичних завдань, пов'язаних з каталогізацією документів, комплектуванням та експертизою цінності архівних документів, науково-технічною обробкою, організацією їх обліку, зберігання та використання у виробничих умовах;
- ✓ під час виконання індивідуального завдання студенти мають показати навички роботи з науково-довідковим апаратом Державного архіву Запорізької області. Зміст індивідуального завдання для кожного зі студентів керівник визначає перед початком практики і погоджує з керівником практики від установи;

✓ оформлення щоденника проходження практики, де фіксуються види і назви виконаних на кожному занятті практичних робіт, подається коротка характеристика їх змісту.

Вказані роботи можуть бути розподілені на тематичні блоки, кожен з яких може бути розділений на ряд **практичних занять**. В ході занять студенти набувають конкретні навички.

Індивідуальні завдання враховують специфіку фондів Державного архіву Запорізької області.

Індивідуальні завдання під час практики покликані виробити у студентів навички й уміння для самостійного розв'язання виробничих, наукових та організаційних цілей. Виконання одного або декількох індивідуальних завдань дозволить активізувати діяльність студентів, розширити їх світогляд, підвищити ініціативність і цілеспрямованість під час проходження практики.

Для студентів, які проходять практику *в архівній установі*, можуть бути запропоновані наступні **індивідуальні завдання**:

- укласти тематичний, географічний та іменний покажчик (у вигляді каталожних карток) до документів окремої справи, опису або цілого (невеликого) фонду;
- підготувати подокументний опис (у вигляді регестів) архівної справи;
- заповнити бланк замовлення на видачу архівних документів та аркушу користування архівними документами,
- оформити архівну довідку;
- підготувати тематико-експозиційний план виставки архівних документів та археографічне опрацювання документу;
- підготувати раніше неопублікований архівний документ (або групу документів) для наукової археографічної публікації;
- розробити тематико-експозиційний план виставки архівних документів;
- оформити замовлення на видавання справ до читального залу;
- заповнювати бланки документів з довідкового обслуговування користувачів;
- за опублікованими путівниками Державного архіву Запорізької області проаналізувати склад фондів органів державної влади та управління, управління освіти і науки;
- проаналізувати нормативну базу щодо організації архівного фонду;
- ознайомитись з основними видами груп користувачів інформації ;
- визначити специфіку використання архівної ретроспективної інформації;
- описати основні положення порядку користування архівними документами;
- розкрити основні форми використання ретроспективної архівної інформації;
- розробити проект популяризації архівних документів;
- скласти алгоритм архівного пошуку;
- здійснити пошук архівної інформації з теми курсової або наукової роботи;
- дати характеристику науково-дослідній роботі Державного архіву Запорізької області;
- дати характеристику культурно-просвітницькій роботі Державного архіву Запорізької області;
- проаналізувати облік одного з фондів;
- описати справу з урахуванням всіх елементів інформації при описі справ.

Під час проходження практики в музеї студенти повинні виконати наступні види робіт:

– ознайомлення з історією, організацією, виробничою структурою, плануванням діяльності музейної установи під час оглядових екскурсій і бесід, організованих співробітниками музею;

- практичне застосування основних технологій музеєзнавства у процесі виконання функціональних обов'язків працівників різних виробничих підрозділів музею, виконання під керівництвом спеціалістів музею практичних завдань, пов'язаних з комплектуванням та експертизою цінності музейних експонатів, науково-технічною обробкою, організацією їх обліку, зберігання та використання у експозиціях;
- виконання індивідуальної роботи: складання плану та тексту екскурсії (оглядової і тематичної), створення тематико-експозиційного плану виставки музею;
- оформлення щоденника проходження практики, де фіксуються види і назви виконаних на кожному занятті практичних робіт, подається коротка характеристика їх змісту.

Вказані роботи можуть бути розподілені на тематичні блоки, кожен з яких може бути розділений на ряд **практичних занять**. В ході занять студенти набувають конкретні навички.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ повинні враховувати специфіку бази практики та музейних фондів.

Для студентів, які проходять практику *в музейній установі*, можуть бути запропоновані наступні типові індивідуальні завдання:

1. Підготувати загальну довідку про музей, в якій слід подати відомості про його профіль, коротку історію музею, структуру музейних експозицій, штатний розклад і персонал музейних працівників.
2. Підготувати довідку про роботу музею з комплектування фондів, його склад, зберігання та систематичний облік.
3. Підготувати довідку про просвітницьку та популяризаторську діяльність музею, тематику, кількість і якість екскурсій, лекцій, вистав, формах реклами.
4. Підготувати довідку про конкретну експозицію музею, її тематику, кількість і характер експонатів, їх походження.
5. Самостійно оформити тематико-експозиційний план (Див. додаток).
6. Підготувати текст екскурсії. Провести екскурсію.

При визначенні конкретних завдань враховуються індивідуальні наукові інтереси практикантів. Це дозволить студентам у подальшому використати матеріали, що отримані під час виконання завдань, при написанні курсових та інших наукових робіт.

Всі види роботи практикантів у музеї повинні охоплювати фондову, експозиційну і науково-освітню роботу установи. Вони є основними у фаховій підготовці історика до майбутньої професійної діяльності, зокрема як музейного працівника.

5. Заходи під час практики

Основний етап включає роботу у музеї та архіві. У перший день практики директор музею/архіву та керівник практики від установи проводять зі студентами бесіду про роботу музею. Практиканти знайомляться з роботою відділів Запорізького обласного краєзнавчого музею/Державного архіву Запорізької області відвідують ознайомчу екскурсію, знайомляться з організацією комплектування музейних/архівних фондів. У наступні дні практики студенти знайомляться з експозиційною/архівною роботою, вивчають плани, проводять наукову пошукову роботу, досліджують напрямки науковоосвітньої роботи музею/архіву.

У план організації практики включені обов'язкові екскурсії: в експозиційних залах Запорізького обласного краєзнавчого музею/ДАЗО. Заплановані екскурсії покликані сприяти виконанню студентами завдань їх індивідуального плану та програми практики загалом.

6. Графік проходження практики

№ з/п	Види робіт, завдання	Місце проведення практики
02.06.2025	Настановча конференція.	
03.06.2025	Вивчення системи роботи комунального закладу «Запорізький обласний краєзнавчий музей» Запорізької обласної ради; складання індивідуального плану.	ЗОКМ
04.06.2025	Знайомство з експозиціями Запорізького обласного краєзнавчого музею.	ЗОКМ
05.06.2025	Вивчення структури фондів музею.	ЗОКМ
06.06.2025	Робота з «Книгою надходжень».	ЗОКМ
09.06.2025	Виконати завдання: підготувати довідку про конкретну експозицію музею, її тематику, кількість і характер експонатів, їх походження.	ЗОКМ
10.06.2025	Розробка (захист) навчальних екскурсій за запропонованою тематикою / робота над створенням музейного простору у дошкільних закладах.	ЗОКМ
11.06.2025	Вивчення системи роботи Державного архіву Запорізької області.	ДАЗО
12.06.2025	Виконання завдання: за опублікованими путівниками Державного архіву Запорізької області проаналізувати склад фондів органів державної влади та управління, управління освіти і науки.	ДАЗО
13.06.2025	Виконати завдання: скласти алгоритм архівного пошуку.	ДАЗО
16.06.2025	Опрацювання інформації на тему «Архівні установи Запорізької області» за матеріалами офіційного сайту ДАЗО http://archivzp.gov.ua/	ДАЗО
17.06.2025	Дослідження наукового потенціалу архівних документальних виставок онлайн на прикладі ДАЗО http://archivzp.gov.ua/	ДАЗО
18.06.2025	Робота над аналітичною довідкою «Доля архівів та музеїв Запорізької області під час повномасштабного вторгнення рф в Україну».	ДАЗО
19.06.2025	Консультація керівника практики (zoom).	ДАЗО
20.06.2025	Оформлення звітної документації. Захист	ДАЗО
22.06.2025	Підсумкова конференція.	ДАЗО
Платформа, ідентифікатор, пароль ZOOM 913 408 1027 191020		

7. Методичні рекомендації

- положення про проведення практики студентів Запорізького національного університету;
- наскрізна програма та силабуса для студентів спеціальності 032-Історія та археологія <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2532>
- Грушева Т. В., Гвоздик В. С. Методичні рекомендації до музейно-архівної практики для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Історія та археологія» освітньо-професійних програм «Історія» та «Історія та політика». Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 51 с.;
- вимоги до звіту з практики студентів <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2532>

8. Види і зміст контрольних заходів

Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	2	3	4
Поточний контроль			
<i>Робота студента на базі практики</i>	ЗОКМ та ДАЗО Перелік див. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2532	1. Оцінюється якість виконання робіт (1-10 б.); 2. Трудова дисципліна та дотримання норм охорони праці (1-10 б.).	20
<i>Індивідуальні завдання</i>	ІДЗ на базі ЗОКМ та ДАЗО Перелік див. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2532	1. Відвідування всіх заходів та екскурсій (1-5 б.); 2. Участь в підготовці та проведенні інд.заходів (доповіді, активні обговорення) (1-10 б.).	20
<i>Характеристика від бази практики</i>	ЗОКМ та ДАЗО	Позитивна характеристика на студента від бази практики (1-20 б.).	20
Усього за поточний контроль			60
Підсумковий контроль			
<i>Оформлення звіту</i>	Звіт про проходження практики оформлений у відповідності до вимог і подані до захисту у визначений кафедрою термін. Звіт повинен мати практичне значення та бути оригінальним.	1. Повне та вичерпне викладення змісту роботи, яка проводилася студентом під час практики (1-7 б.). 2. Актуальність і достовірність поданої у звіті інформації (1-8 б.).	15

<i>Оформлення щоденника практики</i>	Зміст щоденника практики повинен демонструвати те, що студент оволодів навиками дослідної роботи (збір інформації, її аналіз, формулювання авторських висновків).	1. Індивідуальна робота (1-7 б.); 2. Якість оформлення (1-8 б.).	15
<i>Захист звіту з практики</i>	Відповіді студента на питання керівника практики повинні бути вичерпними, аргументованими.	1. Оформлення щоденника (1-5 б.); 2. Виконання основного розділу звіту (повнота, актуальність і достовірність інформації) (1-15 б.). Несвоєчасна реєстрація звіту та щоденника практики до захисту – 5 балів.	20
Усього за підсумковий контроль	<i>Залік з практики проводить комісія із трьох осіб, що призначається завідувачем кафедри.</i>		40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	Не зараховано
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Грушева Т. В., Гвоздик В. С. Методичні рекомендації до музейно-архівної практики для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Історія та археологія» освітньо-

- професійних програм «Історія» та «Історія та політика». Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 51 с.
2. Гайдай О. М. Музеєзнавство : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 212 с. URL:
<https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/525/1/%D0%93%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B0%D0%B9%20%D0%9E.%20%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D1%94%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf>
3. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство. Навчальний посібник. Київ :Знання, 2008. 371 с. URL:<http://pidruchniki.ws/15840720/kulturologiya/muzeyeznavstvo - rutinskiy my>
4. Салата О.О. Основи музеєзнавства. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Історія». Вінниця : «Нілан-ЛТД», 2015. URL :
http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/12175/1/O_Salata_NMP_OM_IS.pdf
5. Торяник В. М., Хрідочкін А. В., Джинджоян В.В. Екскурсологія : підручник. За заг. ред. В.О. Негодченка. Дніпро : ДГУ, 2022. 370 с. URL:
<http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/584/1/%D0%95%D0%9A%D0%A1%D0%9A%D0%A3%D0%A0%D0%A1%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF%202022.pdf>

Додаткова:

1. Verbytska P., Kuzmyn R. Between amnesia and the «war of memories»: politics of memory in the museum narratives of Ukraine. *Museology & Cultural Heritage/Muzeologia a Kulturne Dedicstvo*, 2019. №7. P. 36-42.
2. Грушева Т. В. Матеріали музеїв на уроках історії: український досвід. *Педагогічні науки та освіта : збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти*. Запоріжжя : СТАТУС, 2022. № XL-XLI. С. 40-48.
3. Киридон А. Музей як інституція пам'яті. *Україна-Світо-Світ*, 2015. Вип.16. С. 193-200. URL : <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/6993/1/Kyrydon.pdf>
4. Король О.Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі. Навчально- методичний посібник. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2016. 144 с. URL :
http://tourlib.net/books_ukr/korol-ekskurs.htm
5. Кривонос О., Кот А. Засоби музейної педагогіки як важливий чинник виховання студентів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2021, № 7 (111). С.95-104. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/12.pdf>
6. Кузьмук О. Роль музеїв у культурному та соціально-економічному розвитку країни: зарубіжний досвід. Аналітична записка. *НІСД*. URL :
<https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/rol-muzeiv-u-kulturnomu-ta-socialno-ekonomichnomu-rozvitku>
7. Музейна педагогіка в науковій освіті : монографія / ред. кол.: С.О. Довгий, О.М. Топузов, В.А. Бітаєв та ін.; за наук. ред. С.О. Довгого. Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2020. 334 с.
8. Музейна педагогіка в умовах воєнного стану : збірник матеріалів Міжнародного круглого столу, м. Київ, 26 травня 2022 р. / за наук. ред. С.О. Довгого. Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2022. 424 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Zbirnyk_2022_w.pdf
9. Філіпчук Н. Український і зарубіжний досвід діяльності музейних інституцій: культуротворчі і націєзберігаючі засади. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, 2018. №5. С. 224-234. URL:
<https://lib.iitta.gov.ua/719022/1/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%8>

[1%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D1%96%20%D0%B7%D0%B0%D1%80%D1%83%D0%B1%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%B4%202018.pdf](#)

10. Хрящевська Л. Музеезнавство та охорона культурної спадщини: Навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти. Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2023.

11. Червінська І. Музейна педагогіка як інструмент взаємодії закладів освіти і музеїв у сучасному соціокультурному просторі. *Освітні обрії*. 2019. Том 49 № 2 URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/article/view/2327/2812>

Інформаційні ресурси:

1. 50 віртуальних екскурсій. URL: <https://osvitanova.com.ua/posts/3833-150-virtualnykh-ekskursii-muzeiamy-svitu-i-ukrainy>

2. ICCROM. URL : <http://www.iccrom.org>

3. ICOMOS. URL : <https://www.icomos.org/en>

4. Львівський історичний музей. URL: <http://www.lhm.lviv.ua/home.html>

5. Музей Голодомору. URL: <https://holodomormuseum.org.ua/pro-muzej/>

6. Національний музей історії України. URL: <https://nmiu.org/>

10. Регуляції і політики курсу

Проходження практики в установах є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять – надсилання ІДЗ на пошту викладача.

Політика академічної доброчесності:

Всі роботи, що надсилаються студентами, перевіряються викладачем на плагіат. Недоброчесна поведінка є недопустимою. В ІДЗ є обов'язковими посилання на авторів цитат, фото/ілюстрацій тощо.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості з практики за результатами екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне проходження та складання заліку з практики. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у

ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>